

JAKUB KWAŚNY
PREZYDENT TARNOWA

Tarnów, dn. 10 grudnia 2024 r.
WPW.0643.2.2024

Pani Edyta Kowalska
Radna Rady Miejskiej w Tarnowie

W odpowiedzi na interpelację zgłoszoną w dniu 28 listopada 2024 r. dotyczącą uszczelnienia systemu pobierania opłat za wywóz odpadów komunalnych od mieszkańców miasta Tarnowa przekazuję następującą odpowiedź.

Możliwość wykorzystywania różnego rodzaju baz danych będących w posiadaniu Urzędu Miasta Tarnowa oraz jednostek organizacyjnych do weryfikacji zgodności danych deklarowanych przez właścicieli nieruchomości w składanych deklaracjach, będących podstawą do wyliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi była już przedmiotem naszej analizy. Analiza ta prowadzona była w kontekście ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa oraz przepisów dotyczących ochrony danych osobowych zwanych w skrócie RODO. W pierwszej kolejności należy jednak przywołać dla porządku zasadę praworządności wynikającą wprost z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z tą zasadą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, iż wszelkie podejmowane przez nas działania muszą być usankcjonowane prawnie.

Art. 6m ust. 1a i 1b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje deklarację, jako źródło danych niezbędnych do określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada Miejska określając wzór deklaracji może wymagać podania następujących danych:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę właściciela nieruchomości oraz adres miejsca zamieszkania lub siedziby;
- 2) adres nieruchomości;
- 3) dane stanowiące podstawę zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) numer telefonu właściciela nieruchomości;
- 5) adres poczty elektronicznej właściciela nieruchomości;
- 6) inne informacje niezbędne do wystawienia tytułu wykonawczego;
- 7) informacje dotyczące posiadania kompostownika przydomowego i kompostowania w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne.

Ponieważ ustawodawca określił zamknięty w/w wykaz danych, które gmina może pozyskać od podatnika do wyliczenia wysokości opłaty, organ podatkowy nie ma podstawy prawnej do pozyskiwania danych, bezpośrednio od podatnika w szerszym niż określony powyżej zakresie. Oczywiście jest, iż Prezydent Miasta Tarnowa realizujący szereg ustawowych zadań dysponuje różnego rodzaju bazami danych. Jednakże dane te zostały zebrane dla konkretnego celu i zgodnie z obowiązującą wykładnią prawa, tylko do jego realizacji mogą być wykorzystywane.

EKOPAPIER 100%
TARNÓW MYŚLI ZIELONO

jakub.kwasny@umt.tarnow.pl
www.tarnow.pl

Urząd Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
tel. 14 688 24 33

JAKUB KWAŚNY
PREZYDENT TARNOWA

Oczywiście nie oznacza to, iż ustawodawca całkowicie wyłączył możliwość skorzystania z informacji, które są w naszym zasięgu. Możemy to uczynić ale tylko na warunkach określonych w ustawie ordynacja podatkowa. Zgodnie z art. 180 § 1 ordynacji podatkowej jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Zgodnie z art. 181 ordynacji podatkowej dowody wykorzystuje się w postępowaniu podatkowym, co oznacza, iż mogą być one zbierane tylko w trakcie jego trwania, a nie przed jego wszczęciem. Potwierdza to art. 155 ordynacji podatkowej, który mówi, iż wezwania do dostarczenia dowodów dokonuje się w toku postępowania podatkowego. Wyżej wymienione artykuły ordynacji podatkowej dają możliwość skorzystania z innych, niż podatkowa baz danych ale tylko na etapie prowadzonego już postępowania podatkowego. Ustawodawca nie dał organom podatkowym możliwości wykonywania czynności związanych z gromadzeniem materiału dowodowego poza prowadzonym postępowaniem podatkowym co oznacza, iż weryfikacja danych zawartych w deklaracjach podatkowych realizowana poprzez ich porównywanie z danymi będącymi w posiadaniu organu administracyjnego w trybie innym, niż w toku postępowania podatkowego, byłaby działaniem poza podstawą prawną.

Zgodnie z ordynacją podatkową organy podatkowe dokonują czynności sprawdzających składanych deklaracji jednak ich zakres jest dość ograniczony i wyznaczony przez art. 272 tej ustawy. Jako generalną zasadę można wskazać, że w trakcie czynności sprawdzających nie dokonuje się merytorycznej weryfikacji poprawności rozliczeń podatkowych. Czynności sprawdzające służą tylko korekcie formalnych np. rachunkowych (a nie merytorycznych – w tym zgodności deklarowanych danych) wad deklaracji. Sprawdzenia zgodności podanych danych można dokonywać tylko na etapie postępowania podatkowego.

Kwestię tę należy również rozpatrywać uwzględniając przepisy art. 6 ust. 1 lit. e oraz ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L. z 2016 r., Nr 119, str 1 z późn. zm.) zwanych w skrócie RODO. Wymienione przepisy dopuszczają przetwarzanie danych osobowych zebranych w ramach sprawowanej władzy publicznej, tylko jeżeli jest to niezbędne do wykonywania realizowanego zadania i tylko, jeśli istnieje stosowna podstawa prawna dopuszczająca możliwość przetwarzania tych danych. Ponieważ, jak wskazano powyżej ustawodawca wskazał podstawę prawną do gromadzenia danych do określania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w art. 6m ust 1a i 1b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gdzie ściśle enumeratywnie wymienił jakie dane mogą być w tym celu gromadzone, poszerzenie tej bazy przy użyciu dodatkowej bazy danych byłoby jak już wskazano działaniem poza podstawą prawną, a informacje w ten sposób pozyskane nie mogłyby być dowodem w postępowaniu podatkowym, gdyż te mogą być gromadzone nie w celu wszczęcia postępowania lecz po jego wszczęciu.

Niewiele w tym zakresie zmienia nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dokonana w 2021 r. w zakresie art.6o poprzez dodanie pkt 1a w brzmieniu: „Wójt, burmistrz lub prezydent miasta w celu weryfikacji złożonych deklaracji może wykorzystać informacje i dane znajdujące się w jego posiadaniu oraz posiadaniu gminnych jednostek organizacyjnych, w tym przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.” Nowelizacja ta wbrew pozorom nie rozwiązała podstawowego problemu jakim jest możliwość gromadzenia i porównywania baz danych. Jak wskazał dyrektor departamentu orzecznictwa i legislacji w Urzędzie Danych Osobowych, mimo że sam projekt

EKOPAPIER 100%
TARNÓW MYŚLI ZIELONO

jakub.kwasny@umt.tarnow.pl
www.tarnow.pl

Urząd Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
tel. 14 688 24 33

JAKUB KWAŚNY
PREZYDENT TARNOWA

nowelizacji ustawy był konsultowany z UODO, to rozwiązania prawne zakładające pozyskiwanie przez gminy danych o mieszkańcach od gminnych jednostek organizacyjnych pojawiły się na dalszym etapie procesu legislacyjnego i nie były oceniane przez UODO pod kątem ewentualnego ryzyka związanego z naruszeniem przepisów o ochronie danych osobowych. Nie dokonano również oceny skutków dla ochrony danych, wynikających z ich ewentualnego łączenia i tworzenia nowej bazy na podstawie różnych baz danych. Nakazano wziąć pod uwagę, iż przepis ten jest ogólnikowy nie wskazuje jakich kategorii danych można żądać od administratora (np. czy jest to imię i nazwisko, czy ilość osób, które w danej rodzinie korzysta ze świadczeń rodzinnych, czy też jakie jest zużycie wody w danym lokalu). Brak doprecyzowania nie daje podstawy do uznania, że dysponujemy pełną swobodą pozyskania danych. Bezwzględnie należy dokonać ich selekcji pod kątem niezbędności do każdego z analizowanych przypadków. Oznacza to tylko potwierdzenie, iż dane mogą być gromadzone tylko w trakcie prowadzonego konkretnego postępowania podatkowego w celu pozyskania materiału dowodowego i tylko w niezbędnym zakresie. Dodatkowo zaznaczyć należy, iż ustawodawca dał podstawę do pozyskania danych ale nie określił trybu ich przekazania. Oznacza to, iż przekazywanie danych nadal odbywać się może w trybie określonym w ordynacji podatkowej czyli na etapie prowadzonego postępowania podatkowego.

Kwestia przekazywania danych z Centrum Usług Społecznych była przedmiotem konsultacji z Panią Dyrektorem Dorotą Krakowską. Z uzyskanej informacji wynika, iż stanowisko Pani Doroty Krakowskiej – Dyrektora Centrum Usług Społecznych jest w tej sprawie tożsame. Pani Dyktorka zwróciła uwagę, iż zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej należy kierować się przede wszystkim dobrem osób korzystających z pomocy społecznej i ochroną ich dóbr osobistych. W szczególności nie należy podawać do wiadomości publicznej nazwisk osób korzystających z pomocy społecznej oraz rodzaju i zakresu przyznanego świadczenia. Ponadto, zgodnie z art. 100 ust. 2 cytowanej ustawy – podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie, przetwarzają dane osobowe osób, do których stosuje się ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie i celu niezbędnym do realizacji zadań wynikających z ustawy. Należy podkreślić, że w przypadku gdy o udostępnienie danych osobowych występuje podmiot publiczny, powinien on w pierwszej kolejności wyraźnie wskazać podstawę prawną takiego żądania w postaci przepisów sektorowych. Ponadto Pani Dyktorka wskazała, że Urząd Ochrony Danych Osobowych w swoich materiałach informacyjnych stwierdził, że występowanie z wnioskiem o udostępnienie danych osobowych wyłącznie na podstawie przepisów RODO nie znajduje uzasadnienia prawnego, ponieważ podstawą kompetencji i zadań realizowanych przez organy publiczne nie są unormowania RODO, lecz przepisy krajowe, stanowiące o kompetencjach tych organów i sposobie ich realizacji. Zatem takie podmioty w pierwszej kolejności powinny wskazywać przepisy szczególne, na podstawie których działają, a następnie w ich świetle przesłanki z RODO. Z wspomnianych wyżej zapisów art. 100 ustawy o pomocy społecznej wynika niedopuszczalność ujawniania informacji z postępowań administracyjnych prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych w Tarnowie na rzecz wszelkich podmiotów, w tym innych organów administracji publicznej - o ile nie ma wyraźnej podstawy ustawowej. W ocenie Urzędu Ochrony Danych Osobowych, podmioty publiczne wnioskujące o udostępnienie danych osobowych nie mogą powoływać się jedynie na niezbędność przetwarzania danych do wykonywania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej

EKOPAPIER 100%
TARNÓW MYŚLI ZIELONO

jakub.kwasny@umt.tarnow.pl
www.tarnow.pl

Urząd Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
tel. 14 688 24 33

JAKUB KWAŚNY
PREZYDENT TARNOWA

administratorowi (tj. przesłankę z art. 6 ust. 1 lit. e RODO), bez jednoczesnego wskazania krajowych, sektorowych przepisów rangi ustawy, stanowiących podstawę realizacji ich zadań i określających cel przetwarzania.

Pomijając wskazane wątpliwości prawne co do możliwości korzystania z tzw. Aplikacji warto zauważyć, iż ,mogłaby ona być użyteczna tylko dla budynków jednorodzinnych. W deklaracji dla budynków wielolokalowych nie są wykazywane dane dotyczące poszczególnych lokali lecz dane zbiorcze. Organ podatkowy nie dysponuje analityką umożliwiającą przypisanie liczby mieszkańców do danego lokalu lecz liczbę mieszkańców dla całego budynku, w którym te lokale są umieszczone. Taka sytuacja uniemożliwia wykonanie analizy porównawczej.

Po przeprowadzonej rozmowie z pracownikami Gminy Świdnik informujemy, że obecnie aplikacja nie jest wykorzystywana. Potwierdzono spektakularne efekty na początku stosowania aplikacji jednakże nie przeprowadzono żadnego postępowania podatkowego. Działania ograniczały się do skłaniania do złożenia korekty deklaracji.

EKOPAPIER 100%
TARNÓW MYŚLI ZIELONO

jakub.kwasny@umt.tarnow.pl
www.tarnow.pl

Urząd Miasta Tarnowa
ul. Adama Mickiewicza 2
tel. 14 688 24 33